

Regeringens proposition

1977/78: 122

med förslag om anslag till lån till experimentbyggande m. m.;

beslutad den 2 mars 1978.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

ELVY OLSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att till lån till forskningsinriktat experimentbyggande inom energiområdet för budgetåret 1978/79 anvisas ett investeringsanslag om 23,5 milj. kr. Vidare föreslås preliminära beslutsramar för de båda följande budgetåren.

BOSTADSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-03-02

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Olsson, Dahlgren, Åsling, Söder, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Ullsten, Burenstam Linder, Wikström, Johansson

Föredragande: statsrådet Olsson

Proposition med förslag om anslag till lån till experimentbyggande m. m.

I proposition 1977/78:100 (bil. 16 s. 182) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktn på särskild proposition i ämnet, för *Lån till experimentbyggande m. m.* för budgetåret 1978/79 beräkna ett investeringsanslag av 20 milj. kr. Jag anhåller nu att få ta upp denna fråga och vissa därmed sammanhängande spörsmål.

Inledning

Riksdagen beslöt år 1977 (prop. 1976/77:107, CU 1976/77:32, rskr 1976/77:244) om bl. a. riktlinjer för stöd till forskningsinriktat experimentbyggande avseende energihushållning i bebyggelse m. m. Verksamheten avsågs enligt beslutet omfatta *dels* lån till experimentbetingade byggnadskostnader, *dels* bidrag till planering och uppföljning av experimentbyggande. Det sammanlagda behovet av medel för lån och bidrag under första verksamhetsåret beräknades preliminärt uppgå till 32 milj. kr.

Riksdagen anvisade för budgetåret 1977/78 under ett nytt investeringsanslag V:13 *Lån till experimentbyggande m. m.* 22 milj. kr. Vidare medgav riksdagen att beslut om lån till experimentbyggande fick meddelas intill ett belopp av 20 milj. kr. under vart och ett av budgetåren 1978/79 och 1979/80. Föreskrifter för långivningen finns i regleringsbrev för budgetåret 1977/78. Lånen betalas ut av bostadsstyrelsen efter beslut av statens råd för byggnadsforskning. Till rådet har knutits en prövningsnämnd med uppgift att behandla frågor om stöd till experimentbyggande. Rådet kan delegera

beslutanderätten i sådana ärenden till prövningsnämnden. Nämndens ordförande är ledamot av rådet. För att underlätta samarbetet mellan berörda myndigheter och förbättra förutsättningarna för att erfarenheter från experimentbyggandet snabbt skall kunna få vid spridning ingår representanter för statens planverk, bostadsstyrelsen och statens industriverk i prövningsnämnden.

I nämnda proposition räknades preliminärt med att behovet av medel för planering och uppföljning av experimentbyggnadsprojekten under budgetåret 1977/78 skulle göra det nödvändigt med ett tillskott till fonden för byggnadsforskning av storleksordningen 10 milj. kr. Ytterligare underlag borde dock avvaktas innan ställning togs till behovet av medel för detta ändamål och till sättet för finansieringen. Något förslag om medelsanvisning lämnades därför inte för denna del av verksamheten.

Sedan bättre underlag för bedömning av medelsbehovet hade framkommit medgav regeringen den 27 oktober 1977 i beslut om ändring av regleringsbrev för anslaget F 13. *Energiforskning* under Industridepartementets huvudtitel att rådet inom ramen för medel tillgängliga i fonden för byggnadsforskning, utöver belopp som anges i regleringsbrev för anslaget Energiforskning för budgetåret 1977/78 inom program 3. Energianvändning för lokalkomfort, får disponera 14 milj. kr. för planering och uppföljning av experimentbyggande under budgetåret 1977/78. I beslut den 22 december 1977 om ändring av regleringsbrev för anslaget V:13 *Lån till experimentbyggande m. m.* föreskrev regeringen vidare att rådet under budgetåret 1977/78 får meddela beslut om lån till forskningsinriktat experimentbyggande intill ett belopp av 18 milj. kr.

I sin anslagsframställning för budgetåret 1978/79 har rådet redovisat ett sammanlagt behov av medel för stöd till experimentbyggande om 33 milj. kr. Behovet fördelar sig enligt anslagsframställningen på 22 milj. kr. för lån och 11 milj. kr. för bidrag till planering och uppföljning av experimentbyggande. Rådet har i en kompletterande skrivelse, sedan den första omgången ansökningar om lån och bidrag till experimentbyggande har kommit in till rådets kansli, uppskattat det sammanlagda medelsbehovet för lån och bidrag under budgetåret 1978/79 till ca 35 milj. kr.

Föredraganden

Energiförbrukningen i bostäder och andra byggnader svarar för ca 40 % av energiförbrukningen i Sverige. Enligt tillgängliga bedömningar är det den del av energiförbrukningen där de totalt sett största besparingarna kan göras. I regeringens prop. 1977/78:76, Energisparplan för befintlig bebyggelse, som ännu inte har slutbehandlats av riksdagen, uppställs målet att nettoenergiförbrukningen i dagens byggnadsbestånd år 1988 skall vara 32 till 39 TWh lägre än f. n. Det innebär att energiförbrukningen i dagens byggnadsbestånd minskas med mellan 25 och 30 %. Sparmålet svarar mot en total investe-

ringsvolym på mellan 31 och 48 miljarder kronor.

Det forskningsinriktade experimentbyggandet är ett viktigt led i strävandena att nå det föreslagna sparmålet. Vid utformningen av energisparplanen har förutsatts att nya tekniska erfarenheter och kunskaper skall kunna tas till vara allt eftersom dessa kommer fram. Efter samråd med statsrådet Johansson beräknar jag behovet av medel för lån till experimentbyggande under budgetåret 1978/79 till 23,5 milj. kr. Statsrådet Johansson har vid sin behandling av programmet Energianvändning i bebyggelse i prop. 1977/78:110 om energiforskning m. m. inom ramen för Huvudprogram Energiforskning för budgetåret 1978/79 beräknat 11 milj. kr. för bidrag till planering och uppföljning av forskningsinriktat experimentbyggande. Stöd till experimentbyggande föreslås sålunda för budgetåret 1978/79 med totalt 34,5 milj. kr.

När regeringen framlade förslag om ett särskilt stöd till experimentbyggande med avseende på energihushållning i bebyggelse var det svårt att bedöma hur stor del av stödet som borde utgå i form av lån till experimentbetingade byggnadskostnader och hur stor del som borde utgå i form av bidrag till planering och uppföljning av experimentbyggande. I prop. 1976/77:107 föreslogs för budgetåret 1977/78 22 milj. kr. för lån, medan behovet av bidrag preliminärt beräknades uppgå till 10 milj. kr.

Den första omgången ansökningar om stöd till experimentbyggande kom in till statens råd för byggnadsforskning hösten 1977. Då kunde behovet av medel bedömas bättre. För det första verksamhetsåret behövdes sålunda mer medel för bidrag till planering och uppföljning än vad som tidigare hade beräknats, medan behovet av lånemedel var mindre än beräknat. Detta föranledde regeringen att genom de förut nämnda besluten föreskriva nödvändiga omfördelningar mellan beslutsramarna. Behovet av medelstillskott till fonden för byggnadsforskning för bidrag under budgetåret 1977/78 till planering och uppföljning har beaktats vid anslagsberäkningen för budgetåret 1978/79 under anslaget till Energiforskning. Prövningsnämnden hos rådet har nu tillsatt tre planeringsgrupper med uppgift att ta fram bättre underlag för bedömning av medelsbehoven. Planeringsgrupperna beräknas avsluta detta arbete under våren 1978. Resultatet av arbetet avses efter prövningsnämndens ställningstagande utgöra underlag för rådets anslagsframställning för budgetåret 1979/80. Det kan emellertid bli aktuellt att justera de båda beslutsramarna för dessa ändamål även under löpande budgetår. Ett enstaka större projekt kan nämligen ensamt orsaka en kraftig förskjutning av medelsbehovet från bidrag mot lån, medan en stor andel små projekt kan få motsatt effekt. Inom ett oförändrat sammanlagt belopp för beslut om bidrag och lån till forskningsinriktat experimentbyggande bör därför regeringen bemyndigas ändra ramen för beslut under budgetåret 1978/79 om lån till experimentbyggande m. m.

För långivningen bör för vart och ett av budgetåren 1979/80 och 1980/81 fastställas en preliminär ram om 20 milj. kr.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att beslut om lån till experimentbyggande m. m. får meddelas intill ett belopp av 23 500 000 kr. under budgetåret 1978/79,
2. bemyndiga regeringen att under de förutsättningar som har angetts i det föregående besluta om ändring av den under 1. upptagna ramen,
3. medge att beslut om lån till experimentbyggande m. m. preliminärt får meddelas intill ett belopp av 20 000 000 kr. under vart och ett av budgetåren 1979/80 och 1980/81,
4. under Fonden för låneunderstöd till *Lån till experimentbyggande m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisa ett investeringsanslag av 23 500 000 kr.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

